

**Έκθεση για το Πρόγραμμα Συντήρησης και Προστασίας του
Ψηφιδωτού στην Αίγινα
Εγκαίνια Τετάρτη 7 Αυγούστου 2019 . 8 μμ
Αρχαιολογικό Μουσείο Αίγινας**

Σας προσκαλούμε στα εγκαίνια της έκθεσης με θέμα το ψηφιδωτό της Αίγινας που θα πραγματοποιηθούν την **Τετάρτη 7 Αυγούστου 2019 στις 8 μμ** στο **Αρχαιολογικό Μουσείο της Αίγινας** υπό την αιγίδα του Δήμου Αίγινας και σε συνεργασία με την Εφορεία Αρχαιοτήτων Πειραιά και Νήσων του Υπουργείου Πολιτισμού. Η είσοδος είναι δωρεάν.

Στην εκδήλωση θα παρουσιαστεί το έργο συντήρησης και προστασίας του ψηφιδωτού στην Αίγινα – που ανήκε σε συναγωγή του 4^{ου} αιώνα μΧ. – και το οποίο στοχεύει στη συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας. Η προστασία και ανάδειξη του ψηφιδωτού προσθέτει άλλο ένα σημαντικό μνημείο στο νησί που θα συμβάλει θετικά στην αύξηση του τουρισμού και την ενίσχυση της τοπικής οικονομίας.

Το πρόγραμμα έχουν αναλάβει ο **Δρ. Ηλίας Μεσσίνας** και η **Υβέτ Ναχμία Μεσσίνα**.

Ο αρχιτέκτονας **Ηλίας Μεσσίνας**, που μαζί με τους συνεργάτες του ανέλαβε πρόσφατα την ανακαίνιση της κεντρικής συναγωγής Μοναστηριωτών της Θεσσαλονίκης, την ανακαίνιση της συναγωγής Γιαντ Λεζικαρόν στην αγορά της Θεσσαλονίκης και τις εργασίες επισκευής της συναγωγής Γιαβανίμ στα Τρίκαλα, είχε αναλάβει παλαιότερα το πρόγραμμα αποτύπωσης και επισκευής της συναγωγής της Βέροιας για λογαριασμό του Getty Grant Program. Ο Ηλίας Μεσσίνας, απόφοιτος του Πανεπιστημίου Yale, ολοκλήρωσε τη διδακτορική του διατριβή στο ΕΜΠ με θέμα την Ιστορία και Αρχιτεκτονική των Συναγωγών της Ελλάδας με καθηγητή τον Γιώργο Σαρηγιάννη, την οποία δημοσιεύθηκε σε βιβλία, δημοσιεύσεις, διαλέξεις και εκθέσεις στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Η **Υβέτ Ναχμία Μεσσίνα**, με προϋπηρεσία σε μουσεία στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, είναι υπεύθυνη για την καμπάνια συγκέντρωσης δωρεών για το έργο και τη δημιουργία ομάδας φίλων από την Ελλάδα και το εξωτερικό που θα στηρίξουν το πρόγραμμα. ([σύνδεσμος φίλων](#))

Το πρόγραμμα πραγματοποιείται σε συνεργασία με την **Εφορεία Αρχαιοτήτων Πειραιώς και Νήσων του Υπουργείου Πολιτισμού**. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει τη συντήρηση του ψηφιδωτού δάπεδου και τη δημιουργία νέου στεγάστρου για την προστασία του, καθώς και την ανάδειξή του με νέες επιγραφές, φωτισμό και σχεδιασμό του περιβάλλοντος χώρου.

Η εκδήλωση τελεί υπό την αιγίδα του **Δήμου Αίγινας** και τα εγκαίνια θα χαιρετήσει ο **Δήμαρχος Αιγίνης Δημήτρης Μούρτζης**.

Ένα σύντομο ιστορικό για το ψηφιδωτό

Τον 3^ο αιώνα μΧ. Εβραίοι καταφεύγουν στην Αίγινα για να αποφύγουν τις επιδρομές των πειρατών στην ενδοχώρα. Γύρω στο 300-350 μΧ ιδρύουν συναγωγή δίπλα στον Κρυπτό Λιμένα και την τοποθεσία της Κολώνας, στο κέντρο της αρχαίας πόλης της Αίγινας. Η κοινότητα ασχολείται με την βαφή υφασμάτων και ευημερεί τόσο που μπορεί να καταβάλει αρκετές δωρεές ώστε να χτιστεί μία λαμπρή συναγωγή με ένα εξαιρετικής ποιότητας ψηφιδωτό με γεωμετρικά σχήματα. Η συναγωγή λειτουργεί μέχρι τον 7^ο αιώνα μΧ. όταν η κοινότητα θα καταφύγει στην Παλαιοχώρα, όπως και ο λοιπός πληθυσμός του νησιού. Εκεί θα ιδρύσει νέα συναγωγή, δίπλα στις δεκάδες εκκλησίες της Παλαιοχώρας. Όμως σε αυτό το σημείο τα ίχνη της κοινότητας χάνονται όπως και το σημείο που βρισκόταν το ψηφιδωτό.

Το 1829 ο γερμανός αρχαιολόγος Ludwig Ross, πρώτος καθηγητής αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών που ίδρυσε ο βασιλιάς Όθωνας, ανακάλυψε ένα ψηφιδωτό εξαιρετικής ποιότητας και τεχνοτροπίας το οποίο σωζόταν ακόμη σχεδόν ανέπαφο δίπλα στο λιμάνι. Το ψηφιδωτό περιλάμβανε δύο επιγραφές στα ελληνικά, που αναφέρονταν στον Θεόδωρο αρχισυνάγωγο ο οποίος έχτισε τη συναγωγή 'εκ θεμελίων'. Το ψηφιδωτό μελέτησαν και άλλοι αρχαιολόγοι, ενώ το 1928 ο Ισραηλινός αρχαιολόγος Eleazar Lipo Sukenik, που μελέτησε και δημοσίευσε εκτενώς την αρχαιολογία των συναγωγών του Ισραήλ, ήρθε στην Αίγινα για να μελετήσει και ίδιος το ψηφιδωτό.

Το 1932 η αμερικανή αρχαιολόγος Belle Mazur, υπό την καθοδήγηση του γερμανού αρχαιολόγου Franz Gabriel Welter, βοηθός στο Τμήμα του Γερμανικού Αρχαιολογικού Ινστιτούτου Αθηνών, συνεχίζει τις ανασκαφές και αποκαλύπτει μία αψίδα στον ανατολικό τοίχο της συναγωγής. Στην αψίδα θα φυλλούσε η κοινότητα – κατά την παράδοση - τους ιερούς κυλίνδρους του Νόμου, ενώ στις λειτουργίες θα κάθονταν τιμητικά στην αψίδα οι πρεσβύτεροι της κοινότητας, όπως απαιτούν οι νόμοι για τη λειτουργία της συναγωγής. Τη δεκαετία του 1960 με την ανοικοδόμηση της Αίγινας, το ψηφιδωτό θα μεταφερθεί στην αυλή του Αρχαιολογικού Μουσείου Αίγινας, καθώς στο σημείο που βρέθηκε θα χτιστεί το ξενοδοχείο Αύρα.

Σήμερα, εξήντα χρόνια αργότερα, ξεκινάει μια προσπάθεια συντήρησης και προστασίας του ψηφιδωτού, το οποίο με τα χρόνια έχει διαβρωθεί, οι ψηφίδες έχουν αποκολληθεί και παραμένει εκτεθειμένο στη βροχή και τη ρετσίνη από τα πεύκα γύρω του.

Περισσότερες πληροφορίες θα βρείτε στην ιστοσελίδα του [Ψηφιδωτού της Αίγινας](#) ή στην ιστοσελίδα της [ECOWEEK](#) (<https://ecoweek.org/>). Η ιστοσελίδα περιλαμβάνει βίντεο λήψης drone με τη θέση του ψηφιδωτού.

ECOWEEK
...habits change...climate change
www.ecoweek.org | ecoweek@ecoweek.org
Η ελληνική διεθνής ΜΚΟ με έδρα την Αίγινα